

I

„Платон създаде, вярвам, а не откри Атлантида, и Дон Кихот създаде, вярвам, а не откри, за Санчо, острова Баратария. И аз се надявам с ходатайството на Платон и Дон Кихот, или с помощта на двамата, да изобретя, да създам, а не да откроя острова Фуертевентура.

(...)

*Това е моята Атлантида! Това е моят остров Баратария!*¹

Споходи я същото видение. Жена на възрастта на дъщеря ѝ броди из острова и търси нещо. Върви из пясъците с празни очи и празно сърце и търси ли, търси. И изведнъж целият остров става пустиня. Жената върви неуморно, без посока и без цел, върви, върви, върви... Стига до нейната кръгла каменна къща и тя чува тропане на вратата. Отваря, хваща с ръце лицето ѝ и се вглежда в очите ѝ, зачервени от виране в нищото.

– Какво търсиш, дъще?

– Смисъла търся, пра-майко.

– Няма да го намериш в тези пясъци, дъще.

– А къде, пра-майко?

– Спри да го търсиш. Погледни миналото в очите, прегърни го и го остави там, където му е мястото. В пясъците. Време е да заченеш настоящето и да му дадеш живот.

Жената коленичи, разплакана, и целува опакоето на ръката ѝ.

¹ Unamuno: *Articulos y Discursos sobre Canarias, Cabildo Insular de Fuerteventura, Puerto del Rosario, 1980, La Atlantida (p. 66)*

Тибаибин излезе от трансa. Изтръска ръцете си все едно бяха мокри. Взе един кокален гребен и заразчесва дългите си сребристи коси. Влезе в другата стаичка, в която върху кожа на пода седеше младолика жена и се опитваше да запали огън в глинен съд.

На вратата се потропа. Младата жена скочи и отвори. Среден на ръст жилиав мъж стоеше отпред. Черните му очи се възряха в нея.

– Търся Тамонанте.

– Аз съм.

– Айосе те вика.

– Кога?

– Веднага.

– Момент.

Тамонанте притвори вратата. Мъжът остана да чака отвън.

– Викат ме, майко.

– Кой е този път?

– Айосе.

През лицето на Тибаибин премина сянка.

– Пази се, дъще.

Тамонанте прегърна майка си и излезе.

– За какво е спорът? – попита Тамонанте.

– За земя.

Бяха насядали на каменния под в кръг, вперили очи, пълни с очакване, в тъмната фигура, леко поклащаща се в средата. От нея се изтръгваше монотонен неразчленен звук, който премина в молитва към Бога на Слънцето и към Бога на Луната. Молитва за знамение, което да ги подготви за предстоящото. Гласът се изви-сяваше нагоре сякаш искаше да излезе от пещерата, да стигне небесните божества и да изпълни цялото пространство над острова. Внезапно се сниши и думите нахлуха, приглушени и потайни, все едно не идеха от тъмната фигура, а нейде из недрата на земята:

– Идват кораби. Чуждоземци... Прииждат. Нападат. Стената вече не ни разделя. Рамо до рамо, борим се. Късно е. Погром. Чуждоземци владеят острова.

Фигурата замлъкна и покри лицето си с ръце.

В пещерата цареше мълчание.

Тибаибин бе предсказала, че в близкото бъдеще щяха да изгубят дома си. Всичките им усилия щяха да свършат в тъмния гръбх на Времето. Утре нямаше да ги има. Нямаше да има Утре.

Бавно се надигнаха и напуснаха пещерата. Не се гледаха. Не говореха.

Само една млада жена стоеше встрани и търпеливо чакаше излизането на Тибаибин от трансa. Тибаибин се изправи, отърси се, видя я. Приблужи се:

– Какво има, дъще?

– Искам да имам дете... Можеш ли да ми помогнеш?

– Не чу ли какво предзнаменование ни изпратиха боговете, дъще?

– Чух, майко. Каквото трябва да стане, ще стане.

Тибаибин въздъхна.

– Детето идва от Слънцето и Луната и от тяхното съединение, дъще. Моли се.

– Молих се.

– Моли се още.

– Моля се вече две години.

– Мъжът ти знае ли за твоите молитви?

– Знае. Той ме прати при теб.

– Кога за последен път кърви?

– Преди седмица.

– Ела другата сряда. След залез-слънце.

– Благодаря, майко.

– Бъди благословена, дъще.

Залезът окъпа планината в розово-оранжева светлина. Облаците засияха, после постепенно помръкнаха. Когато нощта погълна и последните отблясъци, на вратата на Тибаибин се потропа. Младата жена, която искаше дете, стоеше отпред и я гледаше с очакване. Тръгнаха към планината. Тибаибин носеше бял вързоп.

– Това е таен ритуал, дъще. За да има резултат, не бива да говориш за него с никого, дори с мъжа си.

– Добре, майко.

– Очите ти ще бъдат вързани. Имай ми доверие и се остави на това, което се случва.

– Добре, майко.

Стигнаха пещерата. Провряха се в нея. Тибайбин развърза бохчата и извади шест каменни фигурки с изваяни лица и ясно очертани сексуални органи. Подреди ги в кръг с лице навътре, постели платното в средата и посипа дребни жълти цветя върху него. Жената наблюдаваше мълчаливо. Слънце ли беше това? Или месечина?

– Съблечи се, дъще.

Жената се поколеба, след което послушно смъкна робата си.

Тибайбин извади плътна кърпа и върза очите ѝ, хвана я за ръка и я придърпа в средата на кръга.

– Повтаряй след мен, дъще: Аз, Синаядин, приканвам силите на Слънцето и силите на Луната да ми дадат дете. Отдавам се на тяхната оплождаща енергия. Разтварям се, за да я приема.

– Аз, Синаядин, приканвам силите на Слънцето и силите на Луната да ми дадат дете. Отдавам се на тяхната оплождаща енергия. Разтварям се, за да я приема.

Тибайбин направи знак към скалите, откъдето се отдели мъжка фигура. Мъжът приближи, влезе в кръга и обгърна жената с ръце. Тя изплашено извика и се дръпна.

– Не се бой, дъще. Боговете ти пращат своята оплодителна сила. Остави ѝ се.

Жената спря да се съпротивлява. Мъжът я повали на платното и я облада. Част от цветята станаха на хербарии под тежестта на телата им. Останалите потрепваха като жълти пеперуди, аха-аха и ще отлетят пред безизразните погледи на каменните фигури.

Тридесет и пет години по-рано

Тибайбин извършваше ритуал за дъжд в същата част на острова. По широкия и дълъг плаж се беше струпало племето. Тя потапяше двете си ръце в съд с вода и после ги тръскаше над пясъка като монотонно и неразчленено нареждаше. Очите ѝ бяха затворени, лицето ѝ насочено към небето. Дланите ѝ обърнати нагоре. Цялата трепереше. Насядалите по плажа хора със затворени очи и също с насочени към небето лица и длани тихо припяваха. Вятър

рът се засили. Облаците се сгъстиха и притъмняха. Цветът на океана стана мастилен. Едри капки дъжд измокриха лицата, косите, дланите, пясъка и образуваха хиляди танцуващи окръжности по водната повърхност. Очите продължаваха да са затворени, устата се разтваряха и поемаха капките с благодарност, по лицата на хората се изписа блаженство. Гласът на Тибайбин заглъхна. Всички гласове го последваха. Очите се отвориха, телата се размърдаха, хората се надигнаха от местата си и се отдалечиха на групи. Тибайбин излезе от транса.

– Тибайбин – приближи я силен, набит мъж.

Тя вдигна очи към него.

– Тази нощ. В пещерата. Когато Луната изгрее.

Мъжът кимна едва забележимо. Изглежда я, обърна се и се отдалечи.

Друг мъж стоеше на разстояние и ги гледаше навъсено. Тибайбин отиде при него.

– Какво иска?

– Благодарни за ритуала.

Мъжът изсумтя.

– Ще дойда при теб по-късно.

– Тази нощ Луната е подходяща. Ще правя ритуал. За дете...

Тя прокара връхчетата на пръстите си през тъмните коси на мъжа. Той погледна встрани и не каза нищо.

Луната се беше вдигнала високо. Огромна, кръгла, лъскава. Тибайбин дълго разресва косите си. Събра фигурите в една платнена торба, облече бяла роба и излезе. Тръгна по пътеката, която стръмно се извиваше към върха на планината, сякаш водеше към звездното небе. Тибайбин вървеше ритмично, бялата ѝ фигура с бяло вързопче в ръце светеше в нощта. Изкачва се дълго, докато стигна до дупка в масива на планината. Промуши се през нея в пещерата, чието конусовидно тяло завършваше с отвор нагоре към бездънното небе над Фуертевентура. От сянката във вътрешността се отдели мъжка фигура, приближи се и властно я придърпа към себе си.

– Чакай – прошепна Тибайбин.

Постави вързопчето на земята, развърза го и заизважда малки каменни фигури. Бяха шест, с изваяни лица и ясно очертани сексуални органи. Подреди ги в кръг с лице навътре, постели платното по средата и го посипа с дребни жълти цветя. Прекрачи фигурите и стъпи в кръга. Мъжът я последва. Смъкна робата ѝ и я облада върху платното. Краката ѝ политнаха към звездите като криле на птица, последвани от гърлените ѝ стенания. Част от цветята станаха на хербарии под тежестта на телата им. Останалите потрепваха като жълти пеперуди, аха-аха и ще отлетят пред безизразните погледи на каменните фигури. Във вулканичната фуния на Малпаис де ла Арена се случваше Сътворението.

Час по-късно Тибайбин и мъжът излязоха от пещерата и се запускаха обратно надолу. Вървяха по билото на планината, когато от могъщото ѝ тяло се отдели сянка и тръгна към тях. Двамата спряха и се обърнаха.

– Това ли са ритуалите ти за дете? Така ли ти помагат боговете? Гласът на мъжа беше дрезгав, нисък, заплашителен.

– Какво правиш тук?

– Всички в племето ще научат за лъжите ти, безсрамна жено! Ще бъдеш вързана и убита с камъни публично за греховете си!

Тибайбин пристъпи към него.

– Моля те, успокой се. Правя това за нас. Нали искаш дете?

Мъжът вдигна ръка и я зашлеви. Главата ѝ се отметна. Любовникът ѝ се хвърли към него с ловкостта на диво животно. Размениха си няколко удара, преди мъжът ѝ да успее да го повали и да стисне гърлото му. Тибайбин седеше встрани, скръстила ръце и шепнеше нещо. От тъмнината се появи голямо куче с тънки крака и издължена муцуна. Оголи зъби и се хвърли върху мъжа ѝ, впивайки зъби в плътта му. Той се отърколи встрани с кучето върху себе си. Любовникът ѝ се изправи, отиде при нея, прегърна я и се опита да я отведе. Тя стоеше замръзнала, вперила ужасени очи в подвижната купчина, от която се носеха стонове на мъжа ѝ. Любовникът ѝ я побутна и почти силом я замъкна в селището.

На следващия ден мъже от племето донесоха обезобразеното тяло на мъжа ѝ. Кучето, собственост на любовника ѝ, беше зало-

вено, вързано и убито с камъни. За Айосе кучето му беше неговото семейство.

Двама влиятелни мъже определяха съдбините на махос дотогава – Гисе и Айосе. Всеки си имаше свой кръг приближени. Мъжът на Тибайбин беше родственик на Гисе. Неговата смърт и убийството на кучето на Айосе направи невъзможно пребиваването им на една територия. Айосе се оттегли и неговите хора го последваха. През същата тази година на острова се обособиха две кралства начело с Гисе и с Айосе. Помежду им беше издигната стена.

* * *

Вървяха от три часа часа – мълчаливо и себевгълбено. Слънцето беше кацнало високо в небето и безсърдечно сипеше жарта си. Стада кози пасяха избуялата растителност и на места земята вече беше олисяла от методичното им дъвчене. Тамонанте се послуша. Направи знак на мъжа. Свърнаха встрани и стигнаха до място, където от земята извираше вода. Тя коленичи и жадно отпи. Мъжът стоеше встрани и я наблюдаваше. Очите му се плъзнаха по стройната ѝ фигура. Тамонанте се извърна, улови с очи погледа му, задържа го за миг и го пусна. Изправи се и му направи място да мине, свела клепахи. Когато се плъзна край нея, усети дъха му и той ѝ се стори по-жарък от слънчевите лъчи. Дребни капчици пот избиха по шията ѝ.

Не след дълго видяха стената. Тръгнаха покрай нея, докато стигнаха до дървена порта. Двама мъже стояха на стража с копия в ръце. Спътникът ѝ ги поздрави и те ги пуснаха да минат във владението на Хандия.

Пред тях, в пространството между каменните обли къщи без прозорци, петнайсетина мъже стояха на две групички, говореха приглушено и си хвърляха коси погледи.

Възрастен мъж се отдели от едната група и ги посрещна.

– Ти ли си Тамонанте, дъщеря на Тибайбин?

– Да. А ти трябва да си Айосе.

Мъжът внимателно се вгледа в чертите ѝ.

– Извиках те, за да ни помогнеш в решаването на един спор.

– Кои се карат?

Мъжът отиде при двете групи и се върна с двама мъже.

Тамонанте почитателно се представи. Четиримата седнаха на сянка под близките палми.

– Слушам ви – със спокоен и тих глас каза Тамонанте.

Два часа по-късно беше постигнато споразумение. Небето беше притъмняло и в утробата му се оформяше буря. Тамонанте се готвеше да тръгва.

– Ще вали. Искаш ли да пренощуваш тук? – попита я Айосе.

– Майка ми ме чака.

– Тя знае, че си тук, нали?

– Да.

– Значи няма да се притеснява. Не мога да те пусна в дъжда.

Наситено сивите му очи я гледаха настойчиво. По някакъв необясним начин властността му не я напрягаше, а ѝ даваше усещане за спокойствие и сигурност. Тамонанте измести поглед и срещна този на спътника си, взрян в нея от разстояние. Отдясно до рамото му стоеше млада жена и също я гледаше.

– Добре.

Тамонанте чу тихо тропане на вратата. Изправи се и отвори едва-едва. В лунната светлина разпозна спътника си. Отдръпна се навътре, той влезе, взе я в обятията си, смъкна бялата ѝ роба и двамата се свлякоха на постелята.

Призори тръгнаха обратно. Същата млада жена, която предния ден стоеше до него, ги проследи от прозореца на къщата си с потъмнели очи и стиснати устни.

Когато стигнаха, в селището цареше суматоха. Мъжете сновяха насам-натам с окаменели лица. Дочуха женски плач.

– Какво се е случило? – попита Тамонанте.

– Тази сутрин пирати атакуваха крайбрежието и отвлякоха няколко жени – отговори ѝ възрастен мъж.

– Майка ми?

Мъжът мълчаливо сведе очи.

Тамонанте нададе вик и се свлече на земята. Плачът ѝ се изви си до небето. И нито прегръдката на спътника ѝ, нито споделената от племето мъка, можаха да я утешат.

Тамонанте вървеше по скала, надвиснала над океана. Краката ѝ бяха издрани, устата – пресъхнала, косите – сплъстени, очите – угаснали. За едно денонощие се беше променила до неузнаваемост. Откакто разбра, че майка ѝ е отвлечена, не беше спряла да върви сякаш изтощението можеше да приспи болката. Нищо в този свят нямаше да заглуши тази болка. Стигна ръба на скалата. Долу се блъскаха разгневени вълни, като че ли и океанът страдасше за Тибайбин. Тамонанте се огледа, приюти в погледа си своя свят и се хвърли в бездната.

Повикът на океана

ИЛИ

началото на свободата

Марина

Видя го да стои на края на пътеката. Висок, светлокос, светлоок. Чакаше някого. Нея. Вървеше срещу него спокойно, овладяно, но и с някакъв вътрешен устрем, какъвто не беше изпитвала от... неспомнено време. Косъмчетата на кожата ѝ настръхнаха от хладния повей на климатика и това засили напрежението, внезапно обзело я, докато гледеше оформящите се със скъсяването на дистанцията черти на лицето му. Широко чело, фин нос, изрязани устни, горната малко по-тънка, бенка над лявото ѝ ъгълче. До себе си крепеше дъска за сърф, светлосиня. Той също я видя, очите му се засмяха, бенката се повдигна в усмивка. Усети пулсиране ниско в стомаха, сякаш усмивката проникна в утробата ѝ и размести нещо в нея. Без да откъсва поглед от светлите му очи, Марина също се усмихна, но по-леко и по-сдържано. И чак тогава сведи поглед. Още една крачка и се изравниха. Още една крачка – и го подмина.

Пустиня наред океана. Това беше първата ѝ мисъл, когато се озоваха навън. Усети дъха на океана. Дъх, различен от хладния полъх на климатиците. Безплатно погалане наред скалистата пустиня.

Жерар е обгърнал талията ѝ с ръка и я отвежда нанякъде. Не пита накъде, защото знае. Върви с него, оставила се е на ръката, която нежно, но властно я избутва все по-далеч от летището и от сините (а може би зелени? а може би сиви?) очи на момчето.

Карла

Герд изглеждаше отнесен, замислен... Сякаш в минутите, в които го беше оставила, за да отиде до тоалетната, беше успял да отпътува далече-далече... Проследи погледа му. Една двойка се отдалечаваше към изхода. Тъмните коси на жената падаха на вълни по гърба, малко под раменете. Облечена бе в синя ленена рокля, която описваше стройно тяло и разкриваше хубави крака. Ръката на мъжа лежеше на кръста ѝ. Беше по-висок от нея, със сребристи коси. Нищо, което да обясни леката бръчка между веждите на Герд, неподвижния поглед. Какво толкова е привлякло вниманието му?

Случваше се понякога да се отнесе така за кратко. В такива моменти нямаше никаква представа какво става в главата му. Не че през останалото време знаеше. Но тогава не се чудеше. А в тези мигове ѝ се струваше, че изобщо не го познава, че не знае нищо за него, че някоя сутрин ще се събуди и ще види неговата страна на леглото празна, без отпечатъка от тялото му. И ще разбере, че всичко е измислила. Съвсем всичко – съжителството им, събудането заедно, ранното утринно любене, апартамента, обзаведен с толкова желание (повече нейно), дългите разходки край реката, пътуванията, сърфа, дори Фуертевентура... Едни такива шантави мисли. Какво ли би казал някой терапевт за тях? Нямаше впрочем нужда, този себе-анализ можеше да си направи и сама.

Изящният му профил се обърна към нея. Мъглата се вдигна от очите му и бенката му се изви в усмивка. Искаше ѝ се да нацелува тази бенка, всеки път ѝ се искаше, но този път особено много.

Въздържа се, публичните сантименти не ѝ бяха по вкуса. Той хвана дръжката на куфара и двамата продължиха към изхода, където ги чакаше Енрике.

С Герд се запрегръщаха радостно. Енрике ги заля с английския си със силен италиански акцент, с въодушевени приказки за вълните, за сърфа и за плановите през следващите дни... Двамата бяха като деца – развълнувани, нетърпеливи.

Половин час по-късно в апартамента. Това беше третото им идване, а сякаш беше вчера последният път. Енрике направи кафе,